

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 133/2023-14

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Jozef Holič s. r. o., Poľovnícka 4, Bernolákovo, proti postupu Okresného súdu Bratislava I v konaní sp. zn. 8T/39/2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 6. decembra 2022 domáha vyslovenia porušenia čl. 2 ods. 2, čl. 13 ods. 4, čl. 46 ods. 2 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 4 ods. 4 a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní sp. zn. 8T/39/2021 (ďalej len „napadnuté konanie“). Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd zastavil trestné stíhanie vedené proti nemu v napadnutom konaní, aby mu priznal finančné zadost'učinenie 10 000 eur a náhradu trov konania 1 000 eur.

II.

Skutkové východiská

2. Uznesením vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru, odboru Bratislava ČVS: PPZ-304/NKA-BA3-2020 zo 6. októbra 2020 bolo začaté trestné stíhanie a súčasne vznesené obvinenie sťažovateľovi pre zločin podvodu podľa § 221 ods. 1 a 3 písm. a) a d) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že obvinený 29. septembra 2020 z telefónneho čísla [REDAKOVANÉ] kontaktoval poškodenú [REDAKOVANÉ]

(nar. █████) a █████ (nar. █████) a predstavil sa ako zamestnanec Magistrátu hlavného mesta Bratislava (ďalej len „magistrát“) pod priezviskom „█████“ a požiadal poškodenú █████ o osobné stretnutie, ktoré sa následne uskutočnilo 30. septembra 2020 v čase okolo 10.30 h pred budovou obchodného domu na Kamennom námestí, a v súvislosti so schválením mimosúdnej dohody medzi █████ a magistrátom si vyžiadal od █████ 30 000 eur za to, že bude svojím údajným vplyvom pôsobiť na dosiaľ presne nezistené osoby z prostredia magistrátu, najmä osobu menom „█████“, presne nezistenej komisie alebo organizácie pod názvom █████ prípadne iných dosiaľ nezistených zamestnancov magistrátu, a tak zabezpečí schválenie mimosúdnej dohody finančnou komisiou magistrátu a jej následné odsúhlasenie mestským zastupiteľstvom, pričom následne si aj 5. októbra 2020 v čase o 11.12 h na Dulovom námestí v Bratislave pred hotelom █████ z rúk poškodenej prevzal 30 000 eur. Obvinený nie je zamestnancom magistrátu, je invalidným dôchodcom, pričom ním získané peňažné prostriedky nemali byť použité uvedeným spôsobom, ale na dosiaľ iný nezistený účel. Týmto konaním obvinený uviedol poškodenú █████ a █████ do omylu a spôsobil škodu 30 000 eur. Za tento skutok prokurátor Okresnej prokuratúry Bratislava I podal 7. septembra 2021 na sťažovateľa obžalobu, ktorá je predmetom napadnutého konania.

III.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ namieta, že na nezákonnom procese v prípravnom konaní nemožno založiť zákonné súdne konanie. Podľa § 117 Trestného poriadku pri zločine podvodu nie je možné použiť agenta. Agentom pri korupčných trestných činoch nesmie byť strana trestného konania – poškodená. Prokurátori na príslušných stupňoch prokuratúry neskúmali zákonnosť uznesenia o vznesení obvinenia, ktoré podľa sťažovateľa malo byť zrušené. Okresný súd pokračoval v nespravodlivom procese, vykonal hlavné pojednávanie napriek tvrdeniu obhajoby, že agenta nie je možné použiť. Pokiaľ bol použitý agent vo veku staršom (chránená osoba podľa § 139 Trestného zákona) a súčasne je poškodeným v trestnom konaní, ide o nespravodlivý proces a pokračovať v ňom je trvajúcim porušením práva.

4. Napriek uvedenému obžaloba preukazovala vinu sťažovateľa výsluchom agenta. Z obžaloby je táto podstatná právna skutočnosť zrejmalá. Okresný súd po vykonaní hlavného pojednávania 10. mája 2022 uznesením zo 16. mája 2022 pribral do konania znalca. Podľa sťažovateľa doplnením dokazovania sa súd snažil odstrániť porušenie práv na obhajobu a porušenie povinnosti vyšetrovateľa dokazovať aj skutočnosti, ktoré svedčia v prospech obvineného. Avšak v trestnom konaní pre zločin podvodu, kde sa porušenie použitia agenta napraviť ani konvalidovať nedá, ide o úkon, ktorý treba vecne posúdiť ako zbytočný priet'ah v konaní. V zmysle čl. 13 ods. 4 ústavy tento úkon nemá zmysel a nerieši podstatu prekážky v pokračovaní v porušovaní práv. Keď obhajoba 14. septembra 2022 žiadala doručiť znalecký posudok, ktorý mal znalec vyhotoviť do 31. júla 2022, sťažovateľ bolo doručené uznesenie okresného súdu z 27. októbra 2022, ktorým bol ustanovený nový znalec. Okresný súd v konaní nemôže dospieť k vyhláseniu odsudzujúceho rozsudku, lebo nezákonne vedené trestné stíhanie vyhlásenie rozsudku nedovoľuje. Pokračovaním

v konaní a samotným vyhotovením uznesenia (o pribratí znalca, pozn.) okresný súd koná so zbytočným priet'ahom.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej s'ťažnosti

5. Podľa s'ťažovateľa je trestné stíhanie vedené proti nemu nezákonné, čo odôvodňuje nezákonnosťou prípravného konania z dôvodu použitia agenta. Súdny proces vedený proti nemu preto považuje za nespravodlivý a dôkazy vykonávané súdom (pribratie znalca, pozn.) za konanie spôsobujúce zbytočný priet'ah, keďže nezákonnosť prípravného konania v súdnom konaní nemožno konvalidovať.

IV.1. K namietanému porušeniu čl. 2 ods. 2, čl. 13 ods. 4 a čl. 46 ods. 2 ústavy, čl. 4 ods. 4 listiny a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru:

6. Ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že v danom prípade sa s'ťažovateľ domáha, aby ústavný súd na základe ním namietaných pochybení orgánov činných v trestnom konaní už v počiatočnom štádiu trestného stíhania vyslovil porušenie jeho práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a ďalších označených práv. V tejto súvislosti ústavný súd pripomína, že ústavné súdnictvo je vybudované predovšetkým na zásade preskúmavania právoplatne skončených vecí. V danej veci preto ani nepovažuje za potrebné obširnejšie sa zaoberať argumentáciou s'ťažovateľa, pretože aj v prípade opodstatnenosti jeho tvrdení existujú možnosti nápravy v ďalšom priebehu trestného konania, na čo stabilne poukazuje vo svojej ustálenej judikatúre, podľa ktorej trestné konanie je od svojho začiatku až po koniec procesom, v rámci ktorého sa pri vykonávaní jednotlivých úkonov môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní, ako aj v predmetnej veci konajúcich všeobecných súdov naprávať, resp. korigovať jednotlivé pochybenia, ku ktorým došlo v predchádzajúcich štádiách trestného konania. Preto spravidla až po právoplatnom skončení trestného konania možno na ústavnom súde prostredníctvom s'ťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy namietat' také pochybenia príslušných orgánov verejnej moci, ktoré neboli odstránené v jeho dovtedajšom priebehu a ktoré mohli vo svojich dôsledkoch spôsobiť porušenie práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy (IV. ÚS 166/2010, m. m. tiež II. ÚS 3/02, III. ÚS 18/04, IV. ÚS 76/05, IV. ÚS 220/07). Z toho dôvodu námietky s'ťažovateľa týkajúce sa porušenia jeho práv, ktoré v podstate smerujú k základu trestného obvinenia, treba v kontexte uvedeného považovať aj za predčasné.

7. Z už uvedeného vyplýva, že platná právna úprava trestného konania umožňuje s'ťažovateľovi ako obžalovanému právne účinným spôsobom namietat' porušenie svojich základných práv a slobôd garantovaných ústavou a listinou, resp. práv garantovaných dohovorom, ku ktorému malo dôjsť v dôsledku ním tvrdeného nezákonného postupu orgánov prípravného konania či súdu v jeho trestnej veci. Okresný súd ako súd prvého stupňa, ktorý je oprávnený konať a rozhodovať v trestnej veci s'ťažovateľa po skončení prípravného konania, ako aj odvolací súd v prípade podania odvolania sú súdmi s plnou jurisdikciou, v právomoci ktorých je posúdenie všetkých relevantných skutkových aj právnych okolností posudzovaného prípadu vrátane oprávnenia preskúmať zákonnosť a ústavnosť postupu orgánov prípravného konania v trestnej veci s'ťažovateľa (obdobne napr.

III. ÚS 75/05 alebo III. ÚS 109/05). Procesné záruky zabezpečujúce zákonnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní a všeobecných súdov (prípadne ochranu pred jej porušením) pritom vyplývajú z II. časti (predsúdne konanie) tretej hlavy prvého oddielu (dozor prokurátora), ako aj III. časti (súdne konanie) druhej hlavy (preskúmanie a predbežné prejednanie obžaloby), prípadne šiestej hlavy (odvolanie a konanie o ňom) alebo ôsmej hlavy (mimoriadne opravné prostriedky) Trestného poriadku.

8. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú z dôvodu, že sťažovateľ pred podaním sťažnosti ústavnému súdu nevyčerpal všetky právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd poskytuje.

IV.2. K namietanému porušeniu základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru:

9. Podľa sťažovateľa okresný súd mal trestné stíhanie proti nemu zastaviť z dôvodu nezákonnosti prípravného konania a tým, že pokračuje v konaní a vykonáva dokazovanie, spôsobuje prietahy v napadnutom konaní.

10. Ako už bolo uvedené, okresný súd rozhodujúci v trestnej veci sťažovateľa je súdom s plnou jurisdikciou, v právomoci ktorého je posúdenie všetkých relevantných skutkových aj právnych okolností posudzovaného prípadu vrátane oprávnenia preskúmať zákonnosť a ústavnosť postupu orgánov prípravného konania. V právomoci ústavného súdu v tomto štádiu konania preto nie je posúdenie efektívnosti vykonávania dokazovania okresným súdom, keďže ústavný súd by tým neprimerane zasiahol do právomoci okresného súdu (§ 2 ods. 10, 11 a 12 Trestného poriadku) a *de facto* by tým prejudikoval výsledok konania vo veci samej. Navyše, z pripojeného uznesenia okresného súdu z 27. októbra 2022, ktorým súd rozhodol o pribratí znalca do konania, vyplýva, že *„v priebehu prípravného konania vyvstala zo strany obhajoby požiadavka na extrahovanie SMS správ a prichádzajúcich a odchádzajúcich hovorov na a z vydaných mobilných telefónov obžalovaného [REDAKOVANÉ]. Vyšetrovateľ PZ návrhy obhajoby zamietol z dôvodu, že vyšetrovanie považoval za dostatočné. V konaní pred súdom obhajoba zotrvala na vykonaní dôkazu SMS správ a hovorov z vydaných mobilných telefónov obžalovaného... Naostatok súd nevhliadol rozumný dôvod, ktorý by ho viedol k nevyhoveniu takémuto návrhu obhajoby s tým, že žiadané údaje môžu byť nápomocné pri objasňovaní skutočností dôležitých pre trestné konanie.“*. Ústavný súd na základe uvedeného hodnotí postup sťažovateľa namietajúceho prietahy v napadnutom konaní z dôvodu pribratia znalca do konania ako nekonzistentný. Dĺžka napadnutého konania, ktoré od podania obžaloby 7. septembra 2021 do podania ústavnej sťažnosti trvalo 15 mesiacov, nie je ústavne nekonformná a nesignalizuje porušenie základného práva sťažovateľa na konanie bez zbytočných prietáhov ani jeho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote. Preto ústavný súd ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

11. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších návrhoch sťažovateľa.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. marca 2023

Robert Šorl
predseda senátu